

Socialdepartementet

Dnr s2023/00244

Remissvar: En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70)

Stiftelsen Friends (nedan Friends) är en barnrättsorganisation som arbetar mot mobbning, kränkningar och diskriminering – i skolan, inom idrotten och i digitala miljöer. Friends har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn* (SOU 2022:70) och vill utifrån sitt uppdrag lämna följande yttrande.

Övergripande synpunkter

Friends välkomnar utredningens förslag om en strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Det är både efterlängtat och angeläget med en sammanhållen strategi som tar ett helhetsgrepp om det stora samhällsproblem som våld mot barn utgör.

Friends konstaterar att många av utredningens förslag också omfattas av de rekommendationer som FN:s kommitté för barnets rättigheter (barnrättskommittén) lämnade till Sverige i mars i år. Barnrättskommittén välkomnade strategin men uttryckte en hel del oro, bland annat över diskriminering, trakasserier och mobbning i skolorna i Sverige. Friends ser det som mycket positivt att utredningen tydligt befäster att mobbning utgör våld som behöver adresseras i den kontexten. Det förebyggande och främjande arbetet är avgörande för att säkra en uppväxt fri från våld och Friends ser positivt på att detta är utgångspunkten för utredningen samt att våld mot barn lyfts som en folkhälsofråga. Friends välkomnar även att utredningen belyser vuxnas delaktighet i mobbning av barn samt den mobbning som sker i barns digitala miljöer.

Friends anser att utredningen genomgående har ett tydligt barnrättsperspektiv och höga ambitioner samt att strukturen med mål och insatsområden är väl genomtänkt. Något vi däremot saknar är ett förtydligande av civilsamhällets roll i såväl måluppfyllelse som implementering av strategin. Civilsamhällesorganisationer utgör nyckelfunktioner i arbetet för barns rätt till en uppväxt fri från våld och det är Friends ståndpunkt att det föreslagna statsbidraget om 50 miljoner kronor årligen är otillräckligt, om än välkommet.

Det viktigaste arbetet mot våld mot barn är det främjande och förebyggande arbetet. Friends vill därför i detta sammanhang lyfta den allvarliga situation vi ser i den svenska skolan avseende förekomsten av mobbning, kränkningar och psykisk ohälsa

– vilken är ett resultat av en flerårig underprioritering av just det avgörande främjande och förebyggande trygghetsarbetet. För att vända den negativa utvecklingen krävs att tillräckliga resurser avsätts omgående.

Sammanfattning av Friends ställningstaganden

Friends tillstyrker följande förslag:

- Strategins övergripande målsättning och mål (14.1–14.3) inklusive de prioriterade insatsområdena inom alla fem mål 2 (15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5)

och tillstyrker med kommentar särskilt förslagen:

- Grundläggande förutsättningar som behöver beaktas i arbetet mot strategins mål (14.4.3)
- Folkhälsomyndigheten ges en central roll i strategiarbetet (14.5)
- Utökade möjligheter till statsbidrag till organisationer (14.9.2)
- Våld mot barn ska förebyggas (15.1.1 och 15.1.5)
- Förstärka kravet på att förmedla kunskap om våld till barn i förskola och skola (15.1.2)
- Särskilda insatser ska vidtas för att skapa trygghet och förebygga våld i miljöer där barn vistas (15.1.5)
- Barn ska få det skydd och stöd samt den behandling de har rätt till (15.3)

En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

14.4.3 Grundläggande förutsättningar som behöver beaktas i arbetet mot strategins mål

Utredningen betonar att samverkan och samordning är avgörande faktorer för att framgångsrikt förebygga och bekämpa våld mot barn. Friends hade önskat att utredningen på ett tydligare sätt redogjorde för civilsamhällets roll i arbetet mot strategins mål. Även om utredningen i en bisats nämner att civilsamhället bör involveras samt att Folkhälsomyndigheten i dess arbete bör organisera samverkansforum med civilsamhället och andra relevanta aktörer (s. 723) är det Friends uppfattning att dessa aktörer inte inkluderas i strategiarbetet på ett önskvärt sätt. Friends anser att civilsamhället bör inkluderas i strategiarbetet - inte endast som utförare i implementeringen av strategin.

14.5 Folkhälsomyndigheten ges en central roll i strategiarbetet

Friends ser det som positivt att våld mot barn så tydligt görs till en folkhälsofråga och står bakom utredningens förslag att ge Folkhälsomyndigheten en central roll i strategiarbetet. Vi ser att arbetet mot våld mot barn på så sätt blir mer sammanhållet.

14.9.2 Utökade möjligheter till statsbidrag till organisationer

Utredningens bedömning:

Statsbidrag bör inrättas i syfte att stärka möjligheterna för ideella organisationer och andra aktörer att bedriva verksamhet eller projekt inom målen för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Statsbidraget bör omfatta 50 miljoner kronor per år i tre år till Folkhälsomyndigheten att fördela.

Friends kommentar:

FN:s barnrättskommitté påtalar ofta vikten av att säkerställa resurser för genomförandet av åtgärder som syftar till att motverka och stoppa våld mot barn. I det arbetet krävs en mängd aktörer på såväl lokal, regional och nationell nivå. Civilsamhällets aktörer är viktiga inom samtliga tre nivåer och utför dagligen arbete som är av stor betydelse för att förverkliga strategins mål. En utmaning är dock tillfredsställande finansiering för den löpande verksamheten och civilsamhällets organisationer blir inte sällan beroende av kortsiktiga projektmedel. Civilsamhällesorganisationer behöver långsiktiga och förutsebara medel. Mot bakgrund av detta är det Friends uppfattning att utredningens förslag om 50 miljoner kronor årligen för civilsamhället är otillräckliga, om än välkomna.

Prioriterade insatsområden och åtgärder

Mål 1 Våld mot barn ska förebyggas

15.1.1 Förstärkt fokus på främjande och förebyggande arbete

Utredningens bedömning:

Det bör vidtas åtgärder för att fördjupa kunskapen, synliggöra och sprida information om den betydelse som idrottsrörelsen har som möjlig hälsofrämjande arena för att minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer kopplat till utövande av våld mot barn och barns utsatthet för våld.

Friends kommentar:

90 % av alla barn och unga är engagerade inom idrottsrörelsen och en viktig aktör för rörelsen är Riksidrottsförbundet (RF). Friends beklagar därför att RF inte utgör en remissinstans till denna utredning.

Friends instämmer med utredningen gällande idrottsrörelsens potential att bidra till såväl det främjande som förebyggande arbetet mot våld mot barn. Likaså instämmer vi i utredningens bedömning om att Centrum för idrottsforskning (CIF) bör få ett kompletterande uppdrag som utgår från barns utsatthet för våld i en bredare bemärkelse. Friends hade dock föredragit att utredningen utformat denna bedömning som ett konkret förslag. Trots idrottsrörelsens potential i det hälsofrämjande arbetet förekommer det dagligen våld och kränkningar inom idrotten.¹ Friends föreslår därför att CIF ges i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av vilket arbete som är påkallat inom idrotten i det förebyggande arbetet mot våld mot barn. I uppdraget bör det särskilt utredas och följas upp huruvida idrotten

¹ Maria P. m.fl, "Inte kul men det får man tåla", Friends idrottsrapport 2022.

bedrivs utifrån ett barnrättsperspektiv eller ej samt hur befintligt förebyggande arbete ser ut. Vidare bör analysen omfatta kartläggningar av prevalensen av olika former av våld, något som måste inkludera barns egna upplevelser.

CIF:s analys kan med fördel inkluderas i den fact finding mission vi föreslår att en kommission mot mobbning och kränkningar bör göra, se nedan under 15.1.5. Detta skulle ge en än mer heltäckande bild av läget i Sverige gällande våld och kränkningar mot barn.

Utredningens bedömning:

Utredningen gör bedömningen att ett aktivt arbete bör bedrivas på nationell nivå för att fortsätta utvecklingen avseende näringslivets medverkan i det främjande och förebyggande arbetet mot våld mot barn.

Friends kommentar:

Friends anser att skrivningen är viktig men för vag och att den saknar en utpekad ansvarig. Mobbning och kränkningar som sker på nätet kräver att näringslivets aktörer som tillhandahåller plattformar där barn vistas tar sitt ansvar. För att så ska ske krävs att en aktör (myndighet eller organisation) tillskrivs ansvaret att bedriva ett aktivt arbete på nationell nivå.

15.1.2 Förstärka kravet på att förmedla kunskap om våld till barn i förskola och skola

Utredningens förslag:

Skolverket ges i uppdrag att, bland annat mot bakgrund av skolans uppdrag att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, utreda hur tillägg eller förtydligande bör göras i läroplanerna för förskolan och för samtliga skolformer som riktar sig till barn, avseende att förmedla kunskap till barn om våld, rätten till skydd mot alla former av våld och om rätten till stöd och hjälp vid våldsutsatthet. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Friends kommentar:

Friends instämmer med utredningens förslag och ser ett behov av tillägg och/eller förtydligande i läroplanerna avseende kunskap till barn om våld, rätten till skydd mot våld och rätten till stöd och hjälp. Även om den nya läroplanen, Lgr 22, innehåller vissa skrivningar avseende våld och att eleverna ska få kunskap om stöd vid utsatthet – men fokuset är på sexuellt och hedersrelaterat våld. Detta är givetvis viktiga delar av det våldsförebyggande arbetet men Friends ser ett behov av kunskap om våld i en bredare bemärkelse.

Friends ser också att förslaget är viktigt utifrån att det idag saknas föreskrifter och allmänna råd om skolans förebyggande arbete avseende kränkningar, se nedan under 15.1.5.

15.1.5 Särskilda insatser ska vidtas för att skapa trygghet och förebygga våld i miljöer där barn vistas

En kraftsamling för att förebygga våld i förskola och skola

Utredningens förslag (1):

Regeringen tar initiativ till en kommission mot kränkningar och mobbning där svensk och internationell expertis, myndigheter och frivilligorganisationer med kunskap på området ges i uppdrag att baserat på bästa tillgängliga kunskap och evidens analysera behovet av och föreslå åtgärder som syftar till att förebygga våld i form av kränkningar och mobbning i skolmiljö. Analysen och åtgärderna ska även omfatta kränkningar och mobbning som är skolrelaterade och som sker i digitala miljöer.

Friends kommentar:

Förekomsten av mobbning har ökat de senaste 10 åren och Sverige har gått från att vara ett föregångsland i arbetet mot mobbning till att bli sämst i Norden. Genom Friends kartläggningar samt nationell och internationell forskning kan vi se ett tydligt samband mellan mobbning i skolan och psykisk ohälsa senare i livet. I vår senaste rapport ser vi att vart fjärde barn i mellan- och högstadiet rapporterar återkommande psykiska besvär och det är tydligt att förekomsten av kränkningar påverkar förekomsten av besvaren, dvs. ju mer mobbning desto fler psykiska besvär. Av de barn som utsätts för kränkningar flera gånger i veckan har 70 procent återkommande psykiska besvär, något som i sin tur påverkar skolgången. Ett flertal undersökningar visar att mobbning är ett vanligt skäl till långvarig skolfrånvaro och till att barn slutar gå till skolan.² Utöver lidandet under skollåren fortsätter inte sällan de psykiska besvaren i vuxen ålder vilket kan leda till svårigheter i såväl privat- som arbetsliv.³ Det här är en situation vi inte kan acceptera och vi behöver agera nu. Friends välkomnar därför utredningens förslag om en kommission mot kränkningar och mobbning i skolan. Vi behöver en snabbfotad och exekutiv kommission för att bryta den trend vi sett det senaste decenniet – för barn här och nu och för deras välmående i framtiden. Vi måste agera nu.

Barn rör sig under dagen på flera arenor, varav skolan är den arena där de tillbringar mest tid. Som utredningen tar fasta på innebär skolplikten att de inte kan välja om de vill vara där eller inte. Samtidigt ser vi att utsattheten fortsätter både på fritiden och i den digitala miljön, och det är viktigt att se och förstå hur dessa arenor överlappar varandra. Friends ser det som positivt att den föreslagna kommissionens analys omfattar skolrelaterade kränkningar och mobbning som sker i digitala miljöer.

² Se t.ex. Forsell Tobias, Man är ju typ elev fast på avstånd, Umeå universitet, Samhällsvetenskapliga fakulteten 2020 och Fry D, Fang X, Elliott S, Casey T, Zheng X, Li J, m.fl. The relationships between violence in childhood and educational outcomes: A global systematic review and meta-analysis. Child Abuse Neglect 2018;75:6–28.

³ Friendsrapporten 2023, Mobbning och psykisk ohälsa: [Friendsrapporten 2023 WEBB.pdf](#)

En kommission mot kränkningar och mobbning skulle med fördel få i uppdrag att:

- Undersöka (fact finding mission) varför mobbningen bland barn har ökat i Sverige de senaste tio åren.
- Granska och utvärdera Skolinspektionens och Skolverkets arbete mot kränkande behandling mellan åren 2010 och 2022.
- Granska och utvärdera kommuner och andra huvudmäns arbete mot kränkande behandling mellan åren 2010 och 2022.
- Sammanfatta de konsekvenser mobbning har för barn och ungas fysiska och psykiska hälsa.
- Sammanfatta de konsekvenser som mobbning och otrygghet i skolan har på elevers studieresultat, på kort och lång sikt.
- Bedöma om skolors ansvar och implementering av systematiskt trygghetsarbete behöver förtydligas och i sådant fall hur.
- Utifrån ovanstående sammanfatta skarpa åtgärdsförslag i en **nationell handlingsplan mot mobbning**.

Mobbning bland barn är ett tvärdisciplinärt forskningsområde och därför bör representanter från akademien komma från bl.a. sociologi, psykologi, pedagogik, folkhälsa och socialt arbete. Det är viktigt att organisationer som möter barn som är utsatta för mobbning samt som innehar särskilda kunskaper inom mobbning är en del av kommissionen. Det är även viktigt att barn får komma till tals när det gäller både upplevelser och lösningar – likaså elevorganisationer som representerar elevernas röster samt företrädare för praktiker såsom lärarfack. Vidare bör internationell expertis höras för att se till hur andra länder har gjort för att arbeta våldspreventivt och minska mobbning bland barn och unga. Vidare är det av stor vikt att kommissionen ges ett tydligt uppdrag där insatser sammankopplas med resurser.

Värt att nämna i detta sammanhang är det arbete som bedrivs i Norge och Irland. I Norge har regeringen och andra 14 aktörer (organisationer och myndigheter) gått samman i ett partnerskap med utgångspunkten att alla barn har rätt till en skolmiljö fri från mobbning. De arbetar med att sätta arbetet mot mobbning högt på agendan och samverkar med relevanta aktörer på lokal och nationell nivå för att stärka och utveckla kompetens och förmåga att förebygga och motverka mobbning.⁴ I slutet av 2022 lanserade Irlands utbildningsminister en femårig handlingsplan mot mobbning.⁵ Arbetet för framtagandet av handlingsplanen har bland annat omfattat ett stort antal enkätundersökningar och arbete med fokusgrupper bland skolpersonal och elever. Vidare har handlingsplanen utformats i nära samarbete med mobbningsforskare.

Utredningens förslag (2):

Föreskrifter som, enligt 4 kap. 6 a § skollagen (2010:800), tas fram avseende systematiskt kvalitetsarbete bör tydliggöra att arbetet för att förebygga kränkande behandling i förskola, grundskola och gymnasieskola regelmässigt ska ingå i det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer.

⁴ www.partnerskapmotmobbning.no

⁵ <https://www.gov.ie/en/publication/52aaf-cinealtas-action-plan-on-bullying/?referrer=http://www.gov.ie/actionplanonbullying/>

Friends kommentar:

Det finns inga föreskrifter eller allmänna råd om att skolans förebyggande arbete mot kränkande behandling ska vara en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Friends ställer sig därför bakom utredningens förslag och instämmer med utredningen i att det saknas tydliga krav på analys och uppföljning. Härutöver vill Friends understryka vikten av ett stöd från myndighetshåll avseende implementeringen av föreskrifterna. Det behövs en forskningsbaserad och tydlig modell för "best practice" och tydliga insatser som en skola kan göra för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer kopplat till kränkande behandling. Utan rätt implementering blir det ingen skillnad i praktiken.

Utredningens förslag (3):

Skolverket ges i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att införa ett enkätssystem för kartläggning av omständigheter kopplat till våld i form av kränkningar och mobbning i enskilda förskolor och skolor. Syftet är att resultatet från enkäten, tillsammans med andra underlag, ska ligga till grund för huvudmännens och skolornas arbete för att förebygga våld kopplat till skolmiljön, upptäcka utsatthet för sådant våld, samt för att ge skydd och stöd till den som utsatts. Uppdraget bör genomföras av Skolverket i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolinspektionen och Folkhälsomyndigheten. Arbetet bör genomföras i samråd med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor samt i dialog med andra berörda aktörer, exempelvis från civilsamhället.

Friends kommentar:

Utredningens förslag är att Skolverket ges i uppdrag att undersöka förutsättningarna att införa ett enkätssystem för kartläggning av våld. Friends ställer sig positiva till att Skolverket ges uppdraget för att inom det undersöka hur ett nationellt kartläggningssystem skulle kunna utformas och implementeras. Uppdraget att undersöka förutsättningarna för ett nationellt enkätssystem föreslås tilldelas Skolverket i samverkan med andra, specificerade, myndigheter samt i dialog med civilsamhällesaktörer. Friends är den aktör som har längst och bredast nationell erfarenhet av att arbeta med enkäter som rör mobbning, kränkningar och trakasserier i skolan och bör därför tillfrågas i arbetet. Vi vill inskräpa ett behov av samverkan och inte enbart dialog med civilsamhällesorganisationer som besitter kunskap och erfarenhet i det preventiva och akuta arbetet mot våld mot barn. Vid utformandet av ett samordnat system där olika aktörer bidrar krävs att medel avsätts för det arbete som utförs av civilsamhällesorganisationer.

Avseende utformningen av ett eventuellt nationellt enkätssystem är det enligt Friends oklart om utredningen menar att ett sådant bör utformas som ett obligatorium eller enbart tillhandahållas för de skolor/huvudmän som aktivt väljer detta. Givetvis är det Friends målsättning att samtliga skolor i Sverige genomför regelbundna kartläggningar vars resultat utgör utgångspunkten i den handlingsplan som huvudmannen årligen ska upprätta enligt SkoL 6:8 §. Genom den återkommande och obligatoriska enkätundersökning skulle en jämlik och likvärdig skola avseende trygghet kunna uppnås. FN:s barnrättskommitté har i sina rekommendationer till Sverige uttryckt oro för att skolans handlingsplaner mot mobbning och kränkningar

sällan baseras på en kartläggning av den faktiska situationen på skolan.⁶ Genom internationell forskning kan vi också se att ett framgångsrikt sätt att arbeta mot mobbning är genom en "hela skolan-ansats" i vilken regelbundna kartläggningar av tryggheten och skolklimatet är avgörande och används som underlag för arbetet framåt. En sådan ansats innebär vidare att all skolpersonal är involverad i antimobbningsarbetet, liksom aktiv elevmedverkan.⁷ Elevernas röster är avgörande för att såväl förebyggande, främjande och åtgärdande arbete ska vara träffsäkert. Ett obligatoriskt nationellt enkätssystem skulle vidare generera värdefulla jämförbara data över tid. Det behövs mer kunskap och forskning om vilka arbetsätt som är de bästa för att förebygga och motverka mobbning.

Avseende kartläggningar av våld vill Friends också understryka att det är förhållandevis lätt att kartlägga förekomsten av mobbning och kränkningar. Sverige har genomfört nationella kartläggningar i snart 40 år och Friends har gjort kartläggningar i skolor sedan 2010 – från förskoleklass upp till gymnasiet. Det finns en stor acceptans för att mäta mobbning och kränkningar i skolan till skillnad från mätning av andra former av våld och utsatthet såsom sexuella övergrepp, våld i hemmet etc. Mot bakgrund av att vi vet att många barn som utsätts för mobbning är multiutsatta så ser vi en möjlighet att genom det mobbningsförebyggande arbetet även motverka och åtgärda andra former av våld och utsatthet.

Friends har förståelse för de utmaningar som ett obligatoriskt nationellt system skulle kunna innebära i form av resurser, administration och svårigheter att uppnå en tillräcklig svarsfrekvens. Därför skulle ett första steg rimligen vara att ta fram ett kartläggningssystem som samtliga huvudmän *rekommenderas och erbjuds tillgång till*. För enskilda huvudmän, som idag använder egna system eller inga alls, skulle detta kunna vara resurssparande – vilket möjliggör för fler huvudmän att göra regelbundna kartläggningar. Utöver att trygghetsarbetet på den enskilda skolan blir mer träffsäkert ser vi en potential att på sikt få nationella jämförbara data i takt med att fler huvudmän använder sig av verktyget.

Friends ser slutligen att det idag finns tekniska lösningar som kan användas för att säkra att elevernas integritet och anonymitet skyddas i ett kartläggningssystem.

Mål 2 barns våldsutsatthet ska upptäckas

15.2.2 Vuxnas förutsättningar och förmåga till upptäckt samt att agera vid tecken på våld ska förbättras

Utredningens förslag:

Skolverket ges i uppdrag att se över samt åtgärda behovet av förtydliganden i relevanta styrdokument avseende hur arbetet ska bedrivas inom ramen för skolans övergripande elevhälsoarbete, med utgångspunkt i kända risk- och skyddsfaktorer kopplat till barns levnadsvillkor, däribland insatser i syfte att upptäcka och motverka olika former av våld. Uppdraget ska, i den mån det är tillämpligt, knyta an

⁶CRC/C/SWE/CO/5, para 31.

⁷Skolverket (2022), *Skapa trygghet för lärande. Om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling*, s. 31 f.

till förslag och pågående arbete i syfte att skapa ett nationellt hälsoprogram för barn och unga.

Friends kommentar:

Friends noterar att regeringen nu gett i uppdrag åt Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering och Statens skolverk att ta fram ett nationellt hälsoprogram för barn och unga (Dnr S2023/02379). Friends ser positivt på uppdraget liksom att elevhälsan inkluderas i hälsoprogrammet. Elevhälsan spelar en viktig roll i såväl det förebyggande, främjande som det åtgärdande hälsoarbetet på skolan. Friends tillstyrker därför utredningens förslag om en översyn men anser att det är något otydligt vad översynen avser. Vi vill också lyfta vikten av att den personal som är närmast eleven har erforderlig kunskap och kompetens. Det är oftast de vuxna som arbetar elevnära såsom lärare, resurspersonal och elevassistenter som har störst möjligheter att upptäcka tecken på att ett barn inte mår bra.

Utöver *huret*, dvs. hur elevhälsoarbetet bäst ska bedrivas vill Friends lyfta vikten av att se över tillgången till elevhälsan. Friends ser ett behov av ett förtydligande alternativt en skärpning av vad *"tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator, specialpedagog eller speciallärare"* innebär i Skoll 2:25§. Som det ser ut idag är det upp till huvudmannen att tolka vad *"tillgång"* är vilket gör att tillgängligheten till elevhälsan varierar. Det finns situationer där en skolkurator ansvarar för 1000 elever. Friends anser inte att detta är att ha tillgång till elevhälsan. Tillräckligt med personal inom elevhälsan är grundläggande för att ge funktionen goda förutsättningar att arbeta främjande och förebyggande och finnas till hands för elever som är i behov av den.

Barn ska få det skydd och stöd samt den behandling de har rätt till

Utredningens förslag:

Att följande insatsområden ska prioriteras inom mål 3:

1. Tillgängligheten till skydd, stöd och behandling ska förbättras.
2. Barns delaktighet i utformning, genomförande och uppföljning av insatser ska stärkas.
3. Förmågan och möjligheterna att fånga upp och möta varje barns behov ska förbättras.
4. Samverkan och samordning av insatser ska stärkas.
5. Stödet i barns vardag ska stärkas.

Friends kommentar:

Såsom redogjorts för ovan under "mål 2" utgör elevhälsan en viktig roll för barns rätt till skydd och stöd. Friends vill därför understryka vikten av att prioritera satsningar på befintliga funktioner – såsom just elevhälsan. Vi ser det således som positivt att Socialstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga behovet av särskilt stöd och/eller kompetensinsatser riktade till personal inom elevhälsan i syfte att förbättra stöd och bemötande av elever vid händelser av våld i närområdet eller omgivningen. Dock ser vi, som ovan nämnts, ett behov av att se över hur tillgången

till elevhälsan kan göras mer jämlik över landet. Här saknar Friends tydliga systemstärkande åtgärder från utredningens sida.

Föredragande i ärendet har varit barnrättsjuristerna Isabella Kim och Lisen Bergquist.

A handwritten signature in black ink, appearing to be "M Frankel".

Maja Frankel
Generalsekreterare, Stiftelsen Friends